Utrecht
18 juni 2014
kenmerk
GV292/voortgangsrapportage

De heer M.J. van Rijn
Ministerie van VWS

Geachte heer Van Rijn,

Met veel genoegen nemen we u middels deze brief mee in de voortgang in het project 'Ontwikkeling kwaliteitskader jeugd'.

Aanleiding

Medio februari van dit jaar heeft de stuurgroep het plan van aanpak voor de ontwikkeling van het kwaliteitskader jeugd aangeboden. Dit plan van aanpak was het antwoord op uw uitnodiging aan de partijen in het brede jeugddomein om *gezamenlijk* een kwaliteitskader jeugd te ontwikkelen. Sindsdien zijn wij – de stuurgroep als opdrachtgever, ondersteund door vertegenwoordigers van de beroepsverenigingen, brancheorganisaties, gemeenten (VNG) en cliëntenorganisaties – aan de slag gegaan om aan het plan van aanpak uitvoering te geven.

Opdracht

Het te ontwikkelen kwaliteitskader jeugd dient minimaal de norm van verantwoorde werktoedeling te operationaliseren. Deze norm wordt opgenomen in de AMvB onder de Jeugdwet. Uiterlijk 1 januari 2015 moet er een helder en eenduidig kader liggen voor toepassing van de norm van verantwoorde werktoedeling, dat voor aanbieders en gemeenten kan dienen als leidraad en dat toekomstig toezicht in staat stelt om – mede gebaseerd hierop – te toetsen.

Focus op het bevorderen van kwaliteit

De norm van de verantwoorde werktoedeling gaat over de vraag in welke situaties of omstandigheden al dan niet een geregistreerde professional moet worden ingezet. Het gaat hier om beroepsregistratie in het BIG-register of in het kwaliteitsregister jeugd. Door het vraagstuk van registratie prominent op de agenda te plaatsen, ontstaat het risico dat het eigenlijke onderwerp – *verbeteren en borgen van kwaliteit in het brede jeugddomein* – wat op de achtergrond raakt. De norm van verantwoorde werktoedeling is één van de kwaliteitseisen uit de Jeugdwet en is daarmee onderdeel van een breder kwaliteitsbeleid. Branche- en beroepsorganisaties hebben verschillende beelden en connotaties bij het begrip registratie, maar dat weerhoudt hen niet om zich te committeren aan het gezamenlijk operationaliseren van de norm. Allen pleiten voor kwaliteitsverbetering en -borging en zien het realiseren hiervan als een gezamenlijke opgave.

Rol en verantwoordelijkheidsverdeling

De nieuwe Jeugdwet is voor de stuurgroep het uitgangspunt. Dat betekent dat registratie een belangrijk instrument is om kwaliteit te borgen. Dat vraagt van alle partners in het jeugddomein kennis van en begrip voor elkaars situatie en de wijze waarop over registratie wordt (na)gedacht. Het instrument registratie kan alleen door afstemming en samenwerking effectief en efficiënt worden toegepast. Aanbieders zijn verantwoordelijk voor het leveren van verantwoorde hulp en dienen te voldoen aan de norm van verantwoorde werktoedeling. Beroepsorganisaties zijn verantwoordelijk voor beroepsregistratie. Dit levert spanning op. Beiden gaan voor kwaliteit en een leven lang leren, maar inhoud, werkwijze en kostenperspectief kunnen verschillen. Brancheorganisaties zijn bevreesd dat aanbieders te duur worden door kostbare opleidingseisen aan professionals. Beroepsorganisaties zijn

bevreesd dat beroepen devalueren. Echter juist de *countervailing powers* tussen beroeps-, branche-, cliëntenorganisaties en gemeenten zorgen voor effectieve, efficiënte en toepasbare kwaliteitsbevordering.

Voortgang

In het traject hebben alle partijen zich gecommitteerd aan de opdracht en het doel om de norm van de verantwoorde werktoedeling te operationaliseren. Er is wederzijds begrip voor elkaars rol en positie en alle partijen zijn zich ervan bewust dat juist in de samenwerking met elkaar het beste en best werkende resultaat bereikt kan worden. Er zijn voor alle partijen voldoende mogelijkheden om – binnen de kaders van de Jeugdwet – eigen accenten te leggen bij het verbeteren en versterken van kwaliteit. Conform de Jeugdwet is registratie een belangrijk en centraal instrument om kwaliteit te borgen en dat is ook het kader van onze opdracht. Om er voor te zorgen dat er een evenwichtig gesprek gevoerd wordt over de operationalisering van de norm bleken de afgelopen periode vier uitgangspunten van belang:

- *Kwaliteitsbevordering staat voorop*. Alle betrokken partijen delen dit uitgangspunt en hebben zich hieraan gecommitteerd.

- *Registratie staat niet ter discussie.* Registratie is een belangrijk instrument om kwaliteit te borgen. In de nieuwe Jeugdwet wordt dit instrument genoemd en staat daarmee niet ter discussie. Er is een beperkt aantal sectoren dat de afgelopen jaren heeft gewerkt aan professionalisering met als sluitstuk beroepsregistratie. Dat geldt niet voor alle sectoren. De participerende brancheorganisaties hebben aangegeven dat zij niet afwijzend staan tegenover registratie. Echter de professionaliserings- en kwaliteitsverbeteringstrajecten van een aantal brancheorganisaties is hier (vooralsnog) niet op ingericht. Het is voor hen een wenkend perspectief waaraan de komende jaren gewerkt kan worden. Voor de korte termijn (eind dit jaar) geldt dat duidelijk gemaakt moet worden bij welke bepaalde situaties, werkzaamheden, verantwoordelijkheden en taken de inzet van een geregistreerd professional noodzakelijk is en wanneer niet.

  Registratie als instrument van waardering en honorering. Registratie wordt regelmatig ervaren als “slagboom”; er wordt wel of niet voldaan aan de gestelde kwaliteitseisen. Door uitsluitend deze betekenis aan het begrip registratie te geven, lijkt een discussie te ontstaan over rangen en standen. Wel of niet geregistreerd, krijgt daarmee ook de connotatie van een “betere of slechtere” professional. Dit komt de discussie over kwaliteit niet ten goede. Vooral niet in een situatie waarin veel verschillende professionals werkzaam zijn, zoals in sommige typen van lokale (sociale) teams bij gemeenten. In die situatie moet er juist oog zijn voor elkaars toegevoegde waarde: bepaalde omstandigheden, werkzaamheden en situaties vragen om bepaalde professionals. Professionals zijn niet gelijk, wel gelijkwaardig. Door registratie niet alleen te positioneren als een slagboomfunctie maar ook als een instrument voor waardering, erkenning en een stimulans om te verbeteren, heeft het instrument veel meer waarde. Registratie kan professionals stimuleren om permanent oog te hebben voor kwaliteitsverbetering.

- *Ingroeitraject.* Als registratie gezien kan worden als een hulpmiddel waarmee kwaliteit gestimuleerd wordt, dan is het niet logisch om van alle jeugdprofessionals te verwachten dat zij per 1 januari 2015 voldoen aan registratie. U heeft ook al een overgangstermijn aangekondigd. Er is tijd en ruimte nodig om samen te werken aan kwaliteitsverbetering. Een ingroeitraject voor registratie – waarbij oog is voor een gelijkwaardige rol en positie van jeugdprofessionals – is daarmee op zijn plaats. Bovendien vraagt de transitie veel van alle betrokkenen.

Eindresultaat opdracht

Voor de korte termijn (tot eind 2014) wordt door branche-, beroeps- en cliëntenorganisaties gewerkt aan de volgende opdracht:
De operationalisering van de norm van de verantwoorde werktoedeling. Deze omvat twee elementen:

a. Het bakent af in welke gevallen en/of voor welke werkzaamheden een geregistreerde professional moet worden ingezet (of een beroepsbeoefenaar die werkt onder verantwoordelijkheid van een geregistreerde professional), én
b. Het bakent af in welke gevallen en/of voor welke werkzaamheden een niet-geregistreerde professional kan worden ingezet.

Het ontwikkelen van een kwaliteitskader jeugd (dat minimaal de norm van de verantwoorde werktoedeling operationaliseert). Dit kwaliteitskader:

a. Draagt bij aan de kwaliteit van de beroepsbeoefenaren in het jeugddomein, zodat kwalitatief goede ondersteuning, hulp en zorg kan worden geboden
b. Draagt bij aan de beoogde transformatie in de ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen
c. Maakt aannemelijk dat verantwoorde hulp kan worden geboden.

Het jeugddomein staat niet op zichzelf. Veel professionals zijn werkzaam in het brede sociale domein. Keuzes die gemaakt worden in het jeugddomein, kunnen consequenties hebben voor (de samenwerking met) professionals in het brede sociale domein. In het onderhavige traject bakenen we – voor zover dat kan – het jeugddomein af, maar hebben we oog voor de consequenties.

Er wordt met de betrokken partners in verschillende werkgroepen aan deze opdrachten gewerkt.

Tot slot

Wij zijn met elkaar in staat om tot een operationalisering van de norm te komen. De betrokken partijen hebben zich gecommitteerd aan hun rol en verantwoordelijkheid in dit ontwikkelproces. We kiezen daarbij onze eigen werkwijze, die nodig is om – binnen het korte tijdsbestek – te voldoen aan de operationalisering van de norm. Het tijdpad is kort en de materie complex. Proces en inhoud vragen om goede samenwerking, een gezamenlijke basis en vertrouwen. Dat is aanwezig. Belangrijke opbrengst van het project die we op dit moment al waarnemen is dat de partijen die straks samen het nieuwe jeugddomein gaan vormen elkaar steeds beter weten te vinden, meer inzicht krijgen in de overeenkomsten en verschillen van waar we vandaan komen en dus hoe we tot elkaar kunnen groeien.
Voor het einde van het jaar kunt u een operationalisering van de norm van de verantwoorde werktoedeling tegemoet zien.

Met vriendelijke groet,

De leden van de stuurgroep Ontwikkeling Kwaliteitskader Jeugd:

Marco Florijn (voorzitter)
Aly van Beek
Ella Kalsbeek
José Manshanden
Jan Menting
Lies Schilder
Hans Schirmbeck